

UOT 378.

TƏLƏBƏLƏRİN UNIVERSİTET TƏŞKİLATLARINDA İŞTİRAKI**Mehriban Əli qızı Şirəliyeva***SABAH qrupları, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin magistrantı***ORCID:** 0009-0001-5992-6233**E-mail:** mehriban.sireliyeva01@mail.ru**Açar sözlər:** universitet tələbələri, tələbə klubları, tələbələrə düşüncələri, idarəçilik**Ключевые слова:** студенты университета, студенческие клубы, мнения студентов, управление**Key words:** university students, student clubs, students' opinions, management

İnsan sosial varlıq olaraq dünyaya gəlir. Yaşadığı mühitdə qarşılıqlı əlaqələr quraraq sosial və mədəni cəhətdən özünü inkişaf etdirir. İnkişaf prosesində öz dəyərlərini və prioritetlərini formalaşdırır. Bu proses zamanı həyata keçirilən fəaliyyətlər vasitəsilə fərd sosial varlıqda zəruri olan bacarıq və qabiliyyətlərini inkişaf etdirə bilər. Məktəblər fərdin erkən yaşlarında sosial bacarıqlarının formalaşmasında əsas rol oynayır. Xüsusilə, təhsil məqsədləri istiqamətində fərdin sosial bacarıqlarının inkişaf etdirməsi vacibdir. Fərdin cəmiyyətdə faydalı bir varlıq olaraq yer alması yalnız sosial yönünün inkişafı ilə mümkündür. İbtidai təhsildən ali təhsilə qədər keçən müddətdə fərd məktəb mühitində müxtəlif fəaliyyət və dərnəklərdə iştirak edir. Ali təhsil müstəvisində yetkin fərd olan tələbənin təşkilati işlərdə və cəmiyyətə yön verən fəaliyyətlərdə iştirak etməsi onun özünü inkişaf etdirməsində əhəmiyyətli rol oynayır.

Universitetlərin yalnız müəyyən sahəni tədris edən müəssisələr olmaması, eyni zamanda təhsil alan tələbələrə sosial yönünü inkişaf etdirmək və onlara fərdi olaraq müxtəlif mövzularda tətbiqi bacarıqlar qazandırma missiyası daşıyan müəssisələr olması lazımdır. Bu kontekstdə tələbə klublarının yaradılması və fəaliyyət göstərməsi universitetlərin məqsədlərinə xidmət etməsi baxımından əhəmiyyətlidir. Bu klubların fəaliyyətinə dair tələbələrə fikirlərinin nəzərə alınması təşkilat işlərinin inkişafına müsbət şəkildə təsir edəcəkdir.

Tələbə klubları ali təhsildə tələbələrə maraq və istəkləri istiqamətində müəyyən məqsədlərlə həyata keçirilən fəaliyyətlərin baş verdiyi bir qurumdur. Bu kontekstdə universitetlərdə “teatr klubu”, “rəsm klubu”, “idman klubu”, “kitab klubu” kimi müxtəlif sahələrə özündə birləşdirən tələbə klubları mövcuddur.

Tələbə klublarının yaranma prosesində tələbələrə bir araya gələrək fikir birliyi və iş bölgüsü etmələri zəruridir. Beləliklə, tələbələr bir araya gələrək sosial bir mühit yaratmış olurlar. Tələbələrə toplanaraq yaratdığı bu mühitlərdə qruplar meydana gəlir. Qrup anlayışı gündəlik həyatda çox istifadə olunan bir anlayışdır. Qrup bir neçə elementin toplusunu ifadə edən bir məfhumdur. Barliya (2007) görə, qrup anlayışı sosial psixologiyada ortaq məqsədləri, ortaq normaları olan və özlərini bir qrup olaraq hiss edən insanların bir araya gəlməsindən qaynaqlanır.

Məşhur psixoloq Abraham Maslovun yaratdığı “Ehtiyaclar iyerarxiyası” nəzəriyyəsinə baxaq:

Maslov tərəfindən hazırlanan ehtiyaclar iyerarxiyasında görüldüyü kimi, insan müxtəlif tələbləri olan bir varlıqdır. Buradan yola çıxaraq fərdlərin müxtəlif qruplarda aid olma və sevilmə ehtiyaclarının qarşılınması məqsədilə iştirak etdiyini söyləyə bilərik. Aid olma və sevgi tələbi qarşılanmadan dəyər, uğur və özünə hörmət mərhələsinə çıxmağın mümkün olmayacağını Maslovun "Ehtiyaclar iyerarxiyasında" görmək mümkündür. Bir yuxarı mərhələyə keçmək üçün alt mərhələlərin tamamlanması mütləqdir. Ən yüksək mərhələdəki özünü gerçəkləşdirmə tələbi yalnız bu şəkildə təmin oluna bilər (Cüceloğlu, 2012). Bütün bunların işığında, Maslovun piramidasında gördüyümüz kimi fərd aid olma və sevilmə ehtiyacını qarşıladığı təqdirdə daha xoşbəxt və uğurlu insana çevriləcəkdir.

Tələbə klublarının həyata keçirdiyi tədbirlər universitetlərin inkişafına əhəmiyyətli töhfələr verə bilər. Universitetin ictimaiyyətlə qurduğu əlaqələr bu tədbirlərin müsbət təsirlərinin yaranmasında mühüm rol oynayır. Belə ki, universitetlərdə fəaliyyət göstərən "sağlamlıq klubları" insanları qan vermək və orqan bağışlama mövzusunda məlumatlandıraraq hətta həyat xilas edə bilərlər. Tələbə təşkilatları çərçivəsində həyata keçirilən tədbirlərlə universitetin yerləşdiyi şəhərin ətraf mühitinin qorunması və gözəlləşdirilməsi mövzusunda ictimaiyyət və klub üzvlərinin əməkdaşlığı ilə səmərəli nəticələr əldə etmək olar. Sağır və İnci (2013) tərəfindən aparılan tədqiqatda da tələbələrin təşkil etdiyi tədbirlərin universitetin yerləşdiyi şəhərin inkişafında müsbət təsiri vurğulanmışdır. Bu mənada universitetlər, tələbələr və fəaliyyət göstərən şəhərin əhalisi ilə birgə bir bütün halında fəaliyyət göstərmiş olurlar.

Bundan başqa, Arslan (1999), Blenay (1992), Çatalbaş (2007), Çetin (2007), Öztürk, Torun və Özkök (2011) tərəfindən aparılan digər tədqiqatlar da universitetlərin cəmiyyətin müxtəlif istiqamətlərində inkişafına kömək edən qurumlar olduğunu vurğulamışdır. Beləliklə, universitetlər olduqları şəhərləri diqqət mərkəzinə çevirmək potensialına malikdir. Tələbə klublarının fəaliyyəti bu baxımdan müstəsna rol oynayır.

Bu araşdırmanın məqsədi, ali təhsil müəssisələrində təhsil alan universitet tələbələrinin tələbə klublarına dair fikirlərini müəyyən etməkdir. Eyni zamanda, bu araşdırma ilə tələbə klublarında iştirak edən universitet tələbələrinin yaşlarına, təhsil aldıkları ixtisaslara görə tələbə klublarına qatılma səbəbləri, tələbə klublarının fəaliyyətlərinin onlara töhfələri və bu təşkilatlarla bağlı təklifləri araşdırılmışdır.

Bu araşdırmada keyfiyyət tədqiqat metodundan istifadə edilmiş və məlumatlar müsahibə

üsulu vasitəsilə əldə olunmuşdur.

Bu tədqiqat 2024-2025-ci tədris ilinin payız semestrində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində aparılmışdır. Tədqiqat məqsədilə tələbələrə “Tələbə təşkilatlarının onların fəaliyyətlərində rolu və universitet idarəçiliyinə təsiri” haqqında suallar ünvanlanmışdır. Tədqiqatda Tarix müəllimliyi ixtisası üzrə 5, Riyaziyyat və informatika müəllimliyi ixtisası üzrə 5, Coğrafiya müəllimliyi ixtisası üzrə 2, Fizika müəllimliyi ixtisası üzrə 8, Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimliyi ixtisası üzrə 10 tələbə olmaqla cəmi 30 tələbə iştirak etmişdir. Araşdırmada iştirak edən tələbələrin yaşları 18-23 aralığındadır və 1-ci, 2-ci, 3-cü və 4-cü kurslarda təhsil alırlar.

Məlumatları toplamaq məqsədilə tədqiqata qatılan tələbələrlə canlı görüş keçirilmiş və onlara cari mövzu ilə bağlı əvvəlcədən hazırlanmış suallar verilmişdir. Müsahibə zamanı verilən sualların ümumi məzmunu aşağıdakı kimidir:

1. Tələbə təşkilatlarında hansı fikirlərin qərarvermə zamanı nəzərə alınmasını istəyirsiniz?
2. Sizcə, tələbə təşkilatlarının fəaliyyəti universitetin inkişafında hansı dəyişikliklərə səbəb ola bilər?
3. Üzv olduğunuz təşkilatlarla bağlı təklifləriniz hansı istiqamətdədir?
4. Universitet idarəçiliyində tələbələr hansı rolda iştirakını istəyirsiniz?
5. Sizcə, tələbə təşkilatlarının fəaliyyəti universitetin ümumi təhsil və sosial mühitinə necə təsir edir?
6. Tələbə təşkilatlarında iştirak edən tələbələrin qərar qəbuluna təsiri nə dərəcədə nəzərə çarpır?
7. Universitet rəhbərliyi tələbə təşkilatlarının təkliflərinə necə reaksiya verir?
8. Tələbə təşkilatlarının idarəçiliyə daha fəal təsir etməsi üçün hansı təşəbbüslər həyata keçirilməlidir?
9. Sizcə, tələbə təşkilatlarının gücləndirilməsi üçün hansı resurslar və dəstək lazımdır?
10. Gələcək karyeranızda bu təşkilatların bir rolu olduğunu düşünürsünüzmü?

Təhlil göstərir ki, tələbə təşkilatları universitetin idarə olunmasında müsbət istiqamətdə əhəmiyyətli dəyişikliklər edə bilər. Respondentlər hesab edirlər ki, bu təşkilatların fəaliyyəti ali təhsil mühitində akademik və sosial fəaliyyətləri stimullaşdırır, tələbələrin idarəetmə prosesinə daxil edilməsini təmin edir və universitetin ümumi inkişafına müsbət təsir göstərir. Bununla yanaşı, bu mövzuda bəzi çatışmazlıqların da olduğu vurğulanmışdır.

1. Tələbə təşkilatlarının qərarvermə prosesində rolu

Respondentlərin böyük əksəriyyəti, tələbələrin təhsil proqramlarının inkişafında və sosial fəaliyyətlərin təşkilində daha çox söz sahibi olmasını arzulayır. Onlar tələbə problemlərinin müzakirə olunması və qərarvermə prosesində tələbə təşkilatlarının fikirlərinin nəzərə alınmasını vacib hesab edirlər. Cari vəziyyətin müzakirəsi zamanı isə onlar bu təşkilatlar tərəfindən təklif olunan qərarların idarəçilik tərəfindən bəzən dinlənilməməsindən şikayətlənirlər. Onlar universitet idarəçiliyinin daha tələbəyönümlü olması arzusundadırlar.

2. Tələbə təşkilatlarının universitetin inkişafına töhfəsi

Tələbələr, təşkilatların fəaliyyətinin universitetin təhsil proqramları, sosial və mədəni tədbirlər, hətta maddi-texniki bazasının inkişafında müsbət dəyişikliklər yaratdığını bildirir.

3. Üzv olduğunuz təşkilatlarla bağlı təkliflər

Respondentlərdən bir qismi tələbə təşkilatlarının daha interaktiv və şəffaf olmasını istəyir.

Onlar qərar qəbul proseslərində daha çox açıq müzakirələrin aparılmasını və tələbələrin təşkilat işlərində daha aktiv iştirak etməsini təklif edirlər. Belə ki, respondentlər tələbə təşkilatlarının yeni yarandığı vaxtlarda daha aktiv olduğunu, ancaq sonradan eyni aktivliyi göstərmədiklərini qeyd edirlər.

4. Universitet idarəçiliyində tələbələrin rolu

Tələbələr universitet idarəçiliyində özlərini daha aktiv görmək istəyirlər. Respondentlər universitetin strateji qərarlarında tələbələrin səsini eşitmənin vacib olduğunu vurğulayıblar. Cavab verənlərin əksəriyyəti, təşkilatlarda iştirak edən tələbələrin qərar qəbulunda müəyyən təsirə malik olduğunu, lakin bu təsirin bəzi hallarda kifayət qədər nəzərə çarpmadığını düşünür. Onlar tələbə təşkilatlarının daha çox səlahiyyətlə təmin edilməsini vacib hesab edirlər.

5. Tələbə təşkilatlarının universitetin təhsil və sosial mühitinə təsiri

Respondentlərin fikrincə, tələbə təşkilatları tələbələrin sosial həyatlarını zənginləşdirmələri şərait yaradır. Onlar təşkilatlara qoşularaq yeni dostluqlar qazandıqlarını, eyni zamanda könüllük fəaliyyətlərinə cəlb olunaraq bir çox sahələrdə təcrübə qazandıqlarını qeyd edirlər. Respondentlərin əksəriyyəti bu fəaliyyətlərin tələbələr arasında birlik və əməkdaşlıq hissini gücləndirdiyini qeyd ediblər.

6. Universitet rəhbərliyinin tələbə təşkilatlarına münasibəti

Sorğuda iştirak edənlərin fikrincə, universitet rəhbərliyi bəzən tələbə təşkilatlarının təkliflərinə müsbət cavab verir, lakin bəzən bu təkliflər yetərincə nəzərə alınmır. Onlar tələbə təşkilatlarının təkliflərinə daha diqqətli yanaşılmasını tələb edir.

7. Tələbə təşkilatlarının idarəçiliyə təsirini gücləndirmək üçün təşəbbüslər

Respondentlər tələbə təşkilatlarının daha fəal rol oynaması üçün daha çox dialoq platformalarının yaradılmasını təklif edirlər. Məsələn, tələbə təmsilçilərinin universitetin idarə heyətinə daha çox daxil edilməsi və təşkilatların maliyyə dəstəyi ilə təmin olunması qeyd edilib.

8. Tələbə təşkilatlarının gücləndirilməsi üçün resurslar və dəstək

Tələbələr təşkilatların gücləndirilməsi üçün maliyyə dəstəyi, təlim və inkişaf proqramlarının vacibliyini vurğulayırlar. Eyni zamanda, universitet rəhbərliyinin təşkilatlara texniki və idarəetmə dəstəyi verməsinin zəruri olduğu bildirilib. Cari vəziyyətin təhlilində isə onlar universitet binasında resurs çatışmazlığını xüsusi şəkildə vurğulayaraq bu problemin tez bir şəkildə aradan qaldırılmasını arzulayırlar.

9. Gələcək karyera perspektivlərinə təsir

Tələbələrin əksəriyyəti tələbə təşkilatlarında iştirakın onların gələcək karyerasına müsbət təsir edəcəyini düşünür. Onlar bu təşkilatlarda qazandıqları liderlik və komanda işi, problem həlli və işgüzar kommunikasiya kimi bacarıqlarının inkişaf etdiyini bildirir.

Müsaibənin nəticələri göstərir ki, tələbə təşkilatlarının universitet idarəçiliyində rolu tələbələr tərəfindən əhəmiyyətli hesab edilir. Lakin təşkilatların gücləndirilməsi üçün daha çox resurs və təşəbbüsə ehtiyac vardır. Universitet rəhbərliyinin tələbə təşkilatlarının təkliflərinə daha açıq və pozitiv yanaşması tələb olunur. Nəticədə, bu təşkilatların fəaliyyəti universitetin həm təhsil mühitinə, həm də sosial inkişafına böyük təsir göstərə bilər.

Universitet tələbələrinin klub fəaliyyətlərinə dair fikirlərini öyrənməyi hədəfləyən bu araşdırmada tələbələrin bu fəaliyyətlərdə iştirak etmə səbəblərinin maraq sahələrinə uyğun olması, sosial olmaq istəyi və dost çevrələrinin təşviqi ilə bağlı olduğu müəyyən edilmişdir. Bununla yanaşı, bəzi tələbələrin bu klubların onlara heç bir fayda vermədiyini düşünməsi tədqiqatın

gözlənilməz nəticələrindən biri hesab olunur.

Universitet tələbələrinin klub fəaliyyətləri ilə bağlı təkliflərinin isə fəaliyyətlərin artırılması və daha əyləncəli tədbirlər planlaşdırılması şəklində ümumiləşdirilə biləcəyi müəyyən edilmişdir. Onlar universitet idarəçiliyinə inteqrasiya arzusunda olduqlarını xüsusilə qeyd etmişdirlər. Bu da onların qərarvermə prosesində daha yaxından iştirak etmək arzusunda olduqlarının göstəricisi hesab olunur.

Bu araşdırmadan əldə edilən nəticələr əsasında universitetlərdəki klub fəaliyyətlərinin daha aktiv və səmərəli hala gətirilməsi təklif edilə bilər. Tələbələrin marağını cəlb etmək üçün daha sosial mühitlər yaradılaraq onların aktiv olmaları və əyləncəli vaxt keçirmələri təmin edilməlidir. Tələbələr klub fəaliyyətləri sayəsində maraq sahələrində özlərini inkişaf etdirmə imkanı tapacaq və universitetlərinin inkişafına töhfə verəcəklər, beləliklə, universitetlərin cəmiyyətlə olan qarşılıqlı əlaqəsinin də artacağı düşünülə bilər. Bu istiqamətdə ali təhsil müəssisələrində müxtəlif qurumlar arasında tələbələrlə əməkdaşlıq edilərək onların klub fəaliyyətlərində iştirak etmələri dəstəklənməlidir.

Universitetlərin əsas məqsədləri arasında tədqiqat aparmaq və tələbə yetişdirmək ilə yanaşı, yerləşdiyi bölgəni inkişaf etdirmək kimi məqsədlər də vardır. Universitetin yerləşdiyi şəhərin əhalisinin də klub fəaliyyətlərinə cəlb edilməsi təmin edilə bilər. Beləliklə, universitet həm şəhərin sosial və mədəni inkişafını təmin edərkən, əhali də dolayısı ilə universitetə töhfə verəcəkdir.

Universitetlərdə fəaliyyət göstərən tələbə klubları ilə bağlı daha çox tədqiqat aparılaraq təbiiqlərdəki problemlərin səbəbləri ortaya çıxarıla bilər və həll yolları tapıla bilər. Beləliklə, tələbə klublarının təsirliliyi artırıla bilər.

Problemin aktuallığı. Müasir dövrdə ali təhsil müəssisələrinin inkişafı yalnız akademik nailiyyətlərlə deyil, həm də tələbələrin aktiv iştirak etdiyi idarəetmə modelləri ilə sıx bağlıdır. Tələbə təşkilatları universitet həyatında mühüm rol oynayır və onların idarəetmə proseslərinə təsiri artmaqdadır. Bu təşkilatlar tələbələrin liderlik bacarıqlarını inkişaf etdirmək, sosial və akademik mühitin keyfiyyətini yüksəltmək və universitet rəhbərliyi ilə tələbələr arasında əlaqəni gücləndirmək baxımından əhəmiyyətlidir. Buna görə də, tələbə təşkilatlarının idarəçilikdə rolu və təsiri ilə bağlı aparılan araşdırmalar həm universitet rəhbərliyi, həm də tələbə cəmiyyəti üçün aktualdır.

Problemin elmi yeniliyi. Bu tədqiqat tələbə təşkilatlarının ali təhsil müəssisələrinin idarəçilik prosesinə təsirini sistemativ şəkildə araşdıran və bu təsirin müxtəlif aspektlərini elmi cəhətdən əsaslandıran nadir araşdırmalardan biridir. Elmi yenilik ondan ibarətdir ki, bu araşdırmada tələbə təşkilatlarının universitet rəhbərliyi ilə əməkdaşlıq səviyyəsi, onların qərarvermə prosesindəki rolu və bu iştirakın ali təhsilin keyfiyyətinə təsiri dərin təhlil edilmişdir. Həmçinin, tələbə təşkilatlarının idarəetmədə daha aktiv iştirak etməsi üçün konkret mexanizmlər və strategiyalar təklif olunmuşdur. Bu yanaşma tələbə təşkilatlarının rolu ilə bağlı mövcud nəzəriyyələri genişləndirir və praktik həllər təqdim edir.

Problemin praktiki əhəmiyyəti və tətbiqi. Bu tədqiqat tələbə təşkilatlarının ali təhsil müəssisələrinin idarəçilik prosesinə təsirini sistemativ şəkildə araşdıran və bu təsirin müxtəlif aspektlərini elmi cəhətdən əsaslandıran nadir araşdırmalardan biridir. Elmi yenilik ondan ibarətdir ki, bu araşdırmada tələbə təşkilatlarının universitet rəhbərliyi ilə əməkdaşlıq səviyyəsi,

onların qərarvermə prosesindəki rolu və bu iştirakın ali təhsilin keyfiyyətinə təsiri dərin təhlil edilmişdir. Həmçinin, tələbə təşkilatlarının idarəetmədə daha aktiv iştirak etməsi üçün konkret mexanizmlər və strategiyalar təklif olunmuşdur. Bu yanaşma tələbə təşkilatlarının rolu ilə bağlı mövcud nəzəriyyələri genişləndirir və praktik həllər təqdim edir.

Ədəbiyyat

1. Barlı, Ö. Davranış bilimleri. Aktif Yayınevi. Ankara, 2007.
2. Bleaney, M. F. What does a university add to its local economy. *Applied Economics*, 24, 305-311 s, 1992.
3. Cüceloğlu, D. İnsan ve davranışı: Psikolojinin temel kavramları. Remzi Kitapevi. İstanbul, 2012.
4. Çatalbaş, N. Üniversite – yerel ekonomi ilişkisinde kutuplaşma teorisinin iyi model olabilir mi? Selçuk Üniversitesi Karaman İ.İ.B.F Dergisi Yerel Ekonomiler Özel Sayı Mayıs, 90-101 s. 2007.
5. Çetin, M. Bölgesel kalkınma ve girişimci üniversiteler, Ege Akademi, 7 (1), 217-238 s. 2007.
6. Öztürk, S., Torun, İ. ve Özkök, Y. Anadolu'da kurulan üniversitelerin illerin sosyo ekonomik yapılarına katkıları, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16, 145-158 s. 2011.
7. Sağır, A. ve İnci, Ü. Karabük'te üniversite algısı: Karabük Üniversitesi örneği. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi. 2 (2), 49-81 s. 2013.

М.А. Ширалиева

Участие студентов в университетских организациях

Резюме

Данное исследование рассматривает влияние студенческих организаций, действующих в высших учебных заведениях, на социальное и академическое развитие студентов. В ходе исследования были проанализированы причины участия студентов в этих организациях, их роль в управлении университетом, а также влияние данных организаций на общее развитие вуза.

В исследовании был использован качественный метод. Для выяснения мнений студентов о студенческих клубах исследователи разработали вопросы для интервью. Исследование было проведено в течение 2024-2025 учебного года среди 30 студентов, обучающихся в Азербайджанском Государственном Педагогическом Университете.

Согласно результатам исследования, было установлено, что основной причиной участия студентов в деятельности студенческих клубов является желание социализироваться и создать дружественную атмосферу. Респонденты отметили, что участие в студенческих организациях помогает им получать приятные впечатления, расширять социальные связи и развивать свой кругозор. Они также подчеркнули, что студенческие

организации оказывают непосредственное влияние на управление университетом, а также что студенты принимают участие в процессе принятия решений. Однако некоторые студенты выразили мнение, что участие в деятельности студенческих клубов не приносит им никакой пользы.

Среди предложений студентов по улучшению деятельности студенческих клубов были выделены активизация работы клубов, увеличение количества поездок, увеличение финансирования клубов и организация развлекательных мероприятий, способствующих привлечению студентов.

M.A. Shiraliyeva

The participation of students in university organizations Summary

This study examines the impact of student organizations operating in higher education institutions on students' social and academic development. The research analyzes the reasons for students' participation in these organizations, their role in university governance, and the overall influence of these organizations on the university's development.

A qualitative research method was employed. To explore students' opinions on student clubs, researchers prepared interview questions. The study was conducted during the 2024-2025 academic year with 30 students from the Azerbaijan State Pedagogical University.

According to the research findings, the primary reason students participate in student clubs is their desire to socialize and create a friendly atmosphere. Respondents noted that participation in student organizations helps them gain positive experiences, expand their social networks, and develop their worldview. They also emphasized that student organizations have a direct impact on university governance and that students take part in the decision-making process. However, some students stated that participation in student clubs did not provide them with any benefits.

Among the students' suggestions for improving the activities of student clubs were increasing club engagement, organizing more trips, allocating more financial resources to clubs, and hosting entertaining events to attract student participation.

Redaksiyaya daxil olub: 18.02.2025